

TESZTFORMA

A

Keresztnév:

Vezetéknév:

Feladatlap magyar nyelvből és irodalomból

Test z maďarského jazyka a literatúry

Testovanie žiakov 5. ročníka ZŠ

T5-2015

A TESZT
KÓDJA

1119

Kedves Tanulók!

A magyar nyelv és irodalom feladatlapot kaptátok kézhez.

- A feladatlap 30 feladatot és 3 kiinduló szöveget tartalmaz.
- A 01–21. feladatok a kiinduló szövegekhez kapcsolódnak.
- A 22–30. feladatok nem kapcsolódnak a kiinduló szövegekhez.
- A feladatlap tartalmaz:
 - 20 feladatot, amelyekben az A, B, C, D válaszok közül csak egy a helyes, amelyet ki kell választanotok,
 - 10 feladatot, amelyekhez rövid választ kell alkotnotok.
- A válaszokat először a feladatlapba íjátok be! Ha valamelyik feladatot nem tudjátok megoldani, folytassátok a következő feladat megoldásával! A válaszadó lapba csakis akkor íjátok be a helyes válaszokat, ha meg vagytok győződve arról, hogy már nem fogtok rajtuk változtatni!
Olvashatóan, folyóírással írtatok!
- **Csak a válaszadó lapba helyesen beírt válaszokat értékeljük.** Minden helyes választ 1 ponttal értékelünk.
- A válaszok beírásához kék színnel író tollat használjatok!
- Összpontosítsatok a munkára, és minden feladatot figyelmesen olvassatok el!
- A feladatok kidolgozására 60 percet van.

Sok sikert kívánunk!

Az esti elalvás általában szendergéssel kezdődik. Ekkor még könnyen felébredünk a kisebb zajokra is. Később mély álomba merülünk, amelyből már nehezen ébredünk fel. Aztán egy mozgalmasabb állapot, az álmodás időszaka következik. Ilyenkor a becsukott szemünk mozogni kezd. Légzésünk felgyorsul. Előfordul az is, hogy a kezünket és a lábunkat megmozdítjuk. Az agyunk is nagy erővel dolgozik.

Minden éjjel álmodunk. A kisgyerekek jóval többet álmodnak, mint a felnőttek. Az álmokra azonban nem mindig emlékezünk.

Álmunkban a korábban látott, hallott vagy megtapasztalt dolgok emlékképei összekeveredve újjáélednek bennünk. Olykor képtelen álombeli történetként jelennek meg. Az álmok megmutatják titkos kívánságainkat, félelmeink, gondjaink pedig rémálmodokká válhatnak.

Az éjszaka folyamán többször ismétlődik a szendergés, a mély álom és az álmodás időszaka. Hajnaltájt gyakoribbak az álmodásos időszakok, ezért a felkelés pillanatában gyakran eszünkbe jutnak az álmaink.

© Alica Záhorská

Forrás

KÖTHE, Rainer: *Testünk titkai*. Természetbúvár. Budapest: Testloff – Babilon, 2006

Az 1. számú kiinduló szöveghez az 01–07. feladat tartozik.

01. A kiinduló szöveg alapján mikor lélegzünk gyorsabban?

- A** szendergéskor
- B** elalvás előtt
- C** álmunkban
- D** ébredéskor

02. Milyen sorrendben követik egymást az események a szöveg alapján?

- A** ébredés, mély álom, szendergés, álmodás
- B** szendergés, mély álom, álmodás, ébredés
- C** ébredés, szendergés, álmodás, mély álom
- D** szendergés, álmodás, mély álom, ébredés

03. Mikor dolgozik nagy erővel az agyunk?

04. Tartalmuk szerint milyen mondatfajtákat tartalmaz a kiinduló szöveg?

05. Állapítsd meg, hogy az *időszakok* szóban a szótőhöz kapcsolódó toldalék

- A** a középfok jele
- B** a többes szám jele
- C** a felsőfok jele
- D** a múlt idő jele

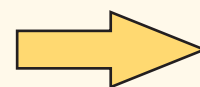
06. A kiinduló szöveg

- A** irodalmi szöveg
- B** ismeretterjesztő szöveg
- C** monda
- D** mese

07. Melyik szóval tudnád helyettesíteni a *képtelen* szót az alábbi mondatban?

Olykor képtelen álombeli történetként jelennek meg.

- A** elképzelhető
- B** valószínű
- C** várható
- D** lehetetlen

Egyszer minden meskete felszólítást kapott, hogy meg kell jelennie a mesevizsgáló bizottság előtt, amely majd eldönti, forgalmazhatók-e továbbra is a gyerekszobákban.

A mesevizsgáló bizottság egy óriási világos teremben székelt, és sorra járultak elébe a mesketék. Előbb a világos mesketék. A mesevizsgáló bizottság mindegyiket meghallgatta, megtapsolta, és kiállította számukra az oklevelet, miszerint nyugodtan alkalmazhatják őket a gyerekszobákban. Mikor mindegyik világos meskete szerepelt már, bevonultak a mesevizsgáló bizottság elé a sötét mesketék. Meghajoltak szépen, majd szomorúan álldigáltak. Nem tudtak elmesélni.

Túlságosan sok fény volt a mesevizsgáló teremben. A mesevizsgáló bizottság a fejét csóválta, és bizony nem állított ki semmiféle elismerő oklevelet, csak egy erélyes mozdulattal kiharcolta a sötét mesketéket a teremből. Azok bánatos képpel kullogtak vissza a gyerekszobák sarkaiba. A sötétben azonban előmerészkedtek, megcsiklandozták a gyerekeket, s azok sokkal jobban örültek nekik, mint az okleveles világos mesketéknek.

Akkor aztán nem volt gond az elmesélődéssel!

© Alica Záhorská

Forrás

N. TÓTH Anikó: *Tamarindusz*. Dunaszerdahely: Lilium Aurum, 1995, részlet

A 2. számú kiinduló szöveghez a 08–14. feladat tartozik.

08. Hol sikerült végül a sötét mesketéknek elmesélniük?

09. Miért nem tudtak a sötét mesketék elmesélni a bizottság előtt?

- A** a szomorúságuk miatt
- B** a világos mesék miatt
- C** a túl sok fény miatt
- D** a bizottság miatt

10. Mire jogosította fel a mesevizsgáló bizottság által adományozott oklevél a világos mesketéket?

- A** Arra, hogy megcsiklandozzák a gyerekeket.
- B** Arra, hogy lehessen őket alkalmazni a gyerekszobában.
- C** Arra, hogy megjelenhessenek a bizottság előtt.
- D** Arra, hogy átvehessék a sötét mesketék helyét.

11. Képzeld el, hogy te is a nagy teremben vagy, ahol a mesketéket értékelik. Véletlenül kihallgatsz egy beszélgetést. Kiknek a beszélgetéséből származhat az alábbi mondat?

Te se bánod, hogy nem kaptunk oklevelet?

- A** Világos és sötét meskete beszélgetése.
- B** Két világos meskete beszélgetése.
- C** Két mesevizsgáló biztos beszélgetése.
- D** Két sötét meskete beszélgetése.

12. A *Mesketék* című szöveg

- A** népmese
- B** népmonda
- C** műmese
- D** műmonda

13. A felsoroltak közül melyik a *hűvös* szó ellentéte?

- A** meleg
- B** hideg
- C** fagyos
- D** dermedt

Túlságosan sok fény volt a mesevizsgáló teremben.

14. A fenti mondatban a *sok* szó

- A** határozott számnév
- B** alapfokú melléknév
- C** határozatlan számnév
- D** többes számú főnév

Mátyás királyunk igen szerette a halat. A halban legjobban a csukát, csukában is a legjobban a máját. Történt egyszer, hogy kíséretével a király Csór község fogadóiban szállt meg. Amint bent voltak, mindjárt vacsorát parancsolt Mátyás:

– Van-e csukád, fogadós?

– Van, király uram, gyönyörű, kövér csukáim vannak!

De mikor a csukát a tányérra tették, észrevette a király, hogy a csukának hiányzik a mája! Azt odakinn felejtette a derék fogadós, mert annak is az volt a kedvenc falatja, s akárhogy is szerette, tisztelte Mátyás királyt, csak jobban szerette a csukamáját. Mátyás rápillantott a fogadósra:

– Hát a mája, hé!

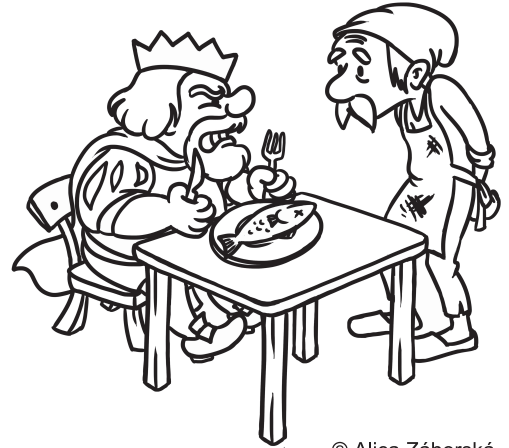
Mélyet hajolt a fogadós.

– Király uram – azt mondja –, a csóri csukának nincsen mája.

Mátyás király erre fölvette a lovaglópalcát, amit a két térde közé fogott. Fölvette, megsuhintotta.

– Ez itt a palotai pálca, látod? A palotai palcának pedig nincsen száma!

Elég volt ennyi a fogadósnak, ugrott kifelé, rögtön az asztalra tette a csukának a máját.

© Alica Záhorská

Forrás

KRIZA Ildikó: *Mesék és mondák Mátyás királyról*. Budapest: Helikon, 2004, feldolgozás

A 3. számú kiinduló szöveghez a 15–21. feladat tartozik.

15. A kiinduló szöveg alapján mi az, amit a fogadós még a királynál is jobban szeret?

16. Hogyan jellemezhető a kiinduló szöveg alapján a fogadós?

- A becsületes
- B bátor
- C irigy
- D jólelkű

17. Mire utal a mese címe?

- A a tanulságra
- B a helyszínre
- C a témára
- D a szereplőkre

18. Miért ijedt meg a fogadós, amikor azt mondta a király, hogy *a palotai pálcának pedig nincsen száma?*

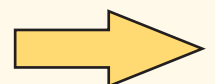
- A** félt, hogy a király megveri
- B** félt, hogy a király bebörtönzi
- C** félt, hogy a király megeszi a májat
- D** félt, hogy a király nem fog fizetni

19. A kiinduló szöveg alapján milyen eszközzel bírta rá a király a fogadóst arra, hogy végül kihozza neki a csuka máját?

20. Írd ki a szövegből a tulajdonneveket!

21. *A Hát a mája, hé!* kifejezés

- A** udvarias megszólítás
- B** udvariatlan felszólítás
- C** illedelmes figyelmeztetés
- D** tisztelettudó kérés

A 22–30. feladat

22. Melyik meghatározás igaz az alábbi szövegre?

Jobb a csuka, mint a mája! Finom halételek a hét minden napján, csak a Csóri fogadóban. Térjen be hozzánk!

- A** reklám
- B** felirat
- C** értesítés
- D** meghívó

Mikor mindegyik világos meskete szerepelt már, bevonultak a mesevizsgáló bizottság elé a sötét mesketék.

23. Írd ki a fenti mondatból az igekötős igét!

24. Válaszd el a *hosszú* és a *bodza* szavakat!

25. Melyik meghatározás igaz az alábbi szövegre?

*Kertben élek, illatozom, én vagyok a szépek szépe,
Aki letép, jól vigyázzon, tövis karcot tenyerébe!*

- A** találós kérdés
- B** közmondás
- C** vers
- D** mondóka

26. Melyik szóban van hosszú kétjegyű mássalhangzó?

- A** hallotta
- B** egyszer
- C** messze
- D** zsupsz

27. Melyik sorban találhatóak csak összetett szavak?

- A** csúcsidő, tényleg, természetfölötti, pénzdarab
- B** természetfölötti, pénzdarab, megtalálta, nagyváros
- C** természetfölötti, pénzdarab, megfordult, nagyváros
- D** csúcsidő, nagyváros, természetfölötti, pénzdarab

28. Írd le, melyik kézikönyvben keresnéd meg az *álom* szó szlovák megfelelőjét!

29. A fogalmazás melyik részében olvashatod a történet tanulságát?

30. Melyik meghatározás igaz a *legnevezetesebb* kifejezésre a felsoroltak közül?

- A** múlt idejű ige
- B** felsőfokú melléknév
- C** többes számú főnév
- D** határozott számnév

VÉGE A FELADATLAPNAK.

